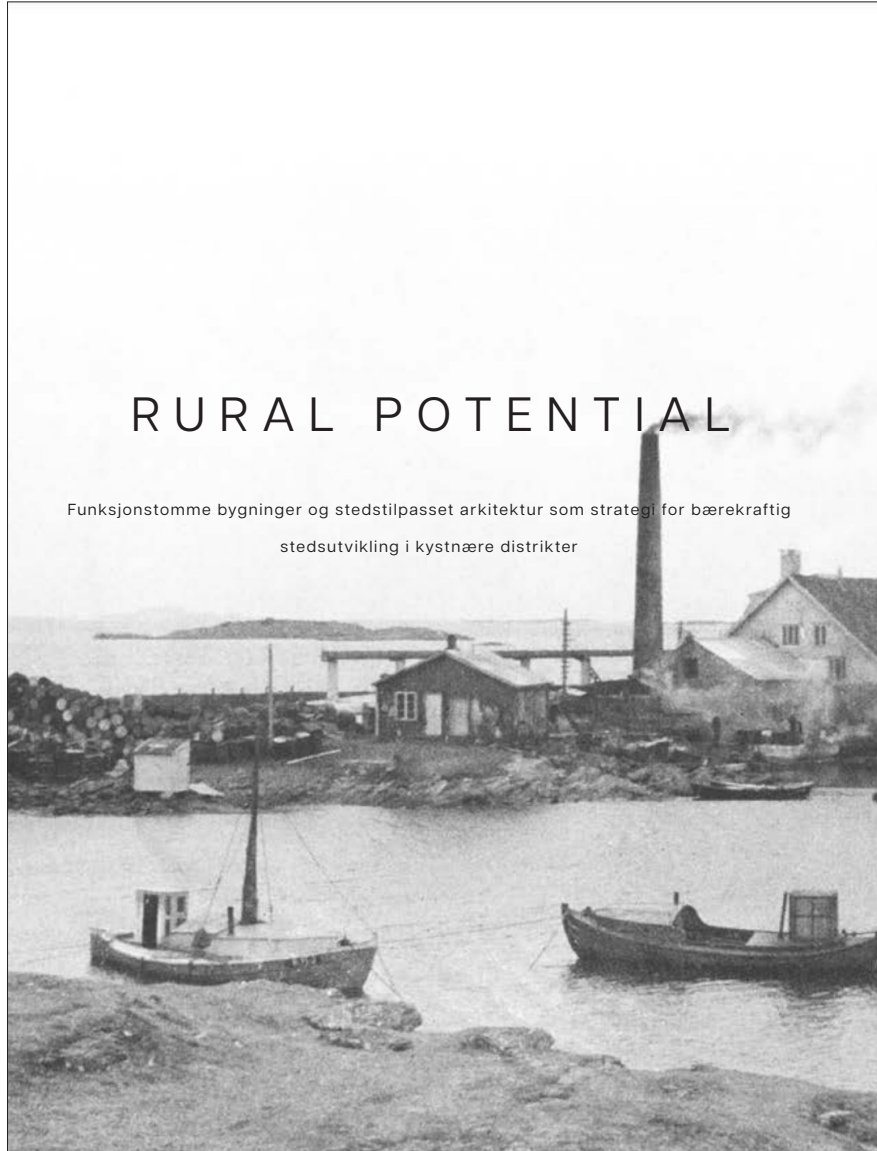

RURAL POTENTIAL

Funksjonstomme bygninger og stedstilpasset arkitektur som strategi for bærekraftig
stedsutvikling i kystnære distrikter

REISERAPPORT FRA STUDIETUR TIL ROGALAND

30.JAN - 3.FEB OG 17.FEB - 24.FEB

DIPLOM V23 // NTNU

MARIA SVERDRUP-THYGESON

INTENSJONEN

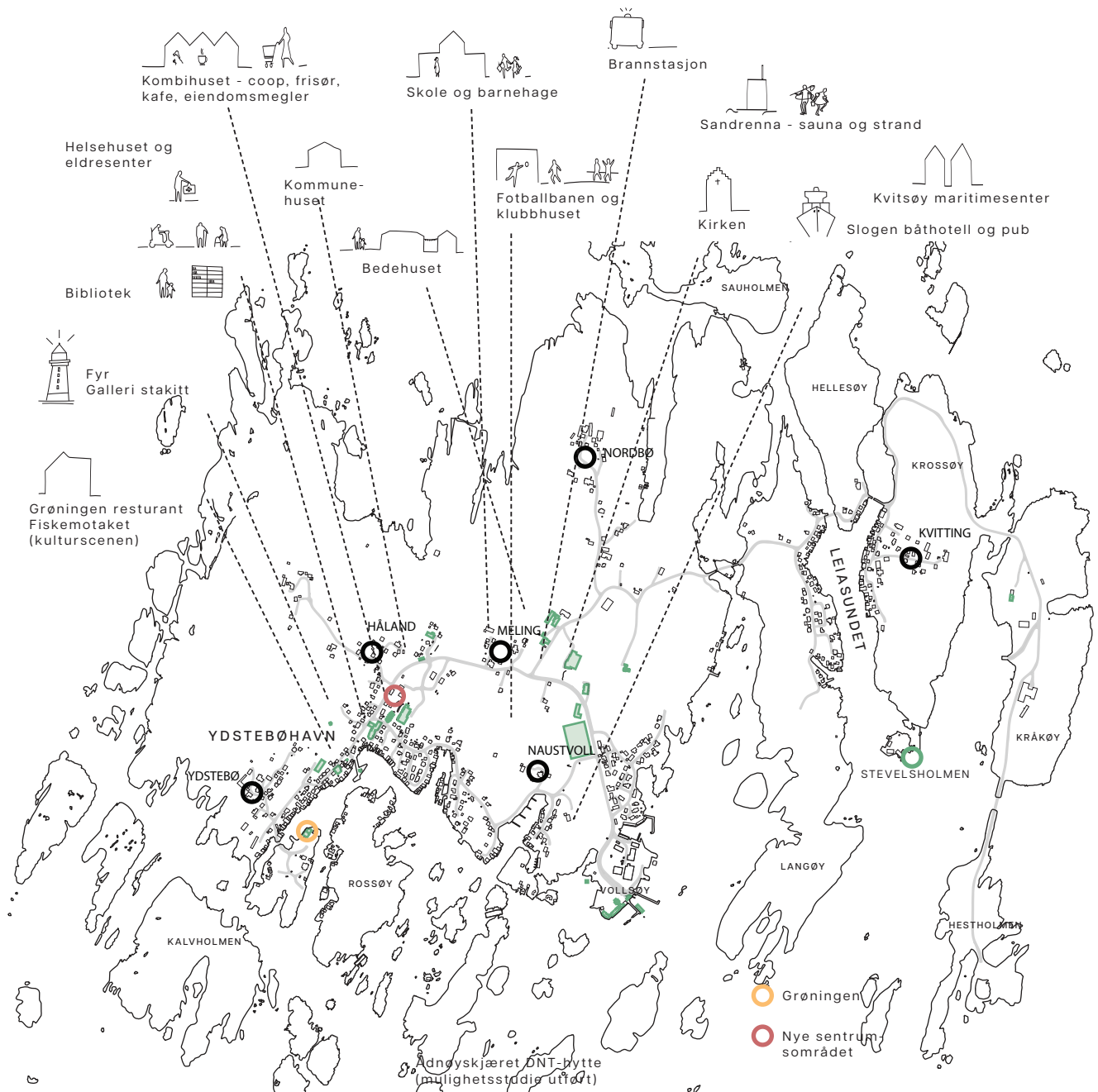
Langs norskekysten finner vi et utall av bygg som gjennom tidene har utgjort en nøkkelfunksjon i våre kystsamfunn. De er konstruert for de harde værforholdene, og de er nøkterne og praktiske. Vi hadde mange av dem før, fra naust og pakkhus, til strandsitterboliger og industribygg. I dag ser vi stadig færre av disse byggene. En fellesnevner for dem er at de ikke lenger huser sin opprinnelige funksjon på grunn av endrede behov i samfunnet, og følgelig blir neglisjert. Dagens krav og reguleringer vanskeliggjør tilpasninger i bruken til dagens behov, og bidrar slik til deres forfall.

Mangfoldet av byggene knyttet til fiskeindustrien representerer en viktig del av kystkulturen. De er en del av vår kulturelle arv, og knytter oss til vår fortid. De bidrar til å styrke vår identitet og skape tilhørighet blant kystsamfunnene.

I en tid med store endringer er dette bygg som vi må ta vare på, slik at de kan bestå for fremtiden og fungere som viktige historiefortellere om tiden som har vært.

Det er denne bakgrunnen som har skapt vår interesse for Kvitsøy, nærmere bestemt Stevelsholmen, hvor det på 50-tallet foregikk en omfattende produksjon av sildeprodukter. Kvitsøy var en gang et velfungerende og selvstendig samfunn, der innbyggerne fikk dekket sine behov til alt fra innkjøp til helsetjenester, uten å måtte forlate øya. I 2030 vil denne øya få veiforbindelse til Stavanger der reisetiden blir redusert til 20 minutter. Vi ønsker å utforske hvordan man kan sikre at kystkulturen får leve videre og utvikle seg på Kvitsøy, og unngå at slike øysamfunn forringer sitt særpreg.

STUDIETUREN

STEDET

Kvitsøy, Norges minste kommune målt i areal, ligger midt i det åpne havgapet ved innløpet til Boknafjorden. Øyen representerer godt kystkulturen som opptrer langs norskekysten med sine eldre naust, fiskefabrikker og ikke minst de berømte hummerparkene. Ettersom øyen er 5,7 km² er areal en knapphetsressurs, og hvis øyens særpreg skal bevares vil fremtidig utvikling kreve gjenbruk av eksisterende bygningsmasser.

Sildoljefabrikke på Stevelsholmen, en liten øy utenfor Leiasundet, er et godt eksempel på forlatte bygg med store potensialer. Fabrikken ble oppsatt i 1947, og har stått forlatt siden 80-tallet. Kvalitetene som store åpne rom, nærhet til vannet, beliggenheten nær Leiasundet, samt potensialet for å utvikle holmen med eksisterende og nybygg var elementer som vekket interessen vår.

UTBYTTE

OPPHOLDET

I løpet av semesteret besøkte vi Kvitsøy to ganger, i slutten av både januar og februar. Øyen ligger værhardt til i det åpne havgapet, og ettersom øyens høyeste punkt er 25 m merkes det når vinden står på. Det fikk vi selv erfare ved besøkene, hvor det på en dag var alle fire årstider.

Turenes hensikt var å få bedre forståelse og innsikt i øyens byggeskikk, kultur og servicetilbud. Samt å gjennomføre oppmåling og kartlegging av eksisterende bygningsmasse på Stevelsholmen til videre bruk i vår diplom.

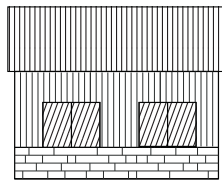
Gjennom besøkene våre fikk vi en god relasjon til ordfører Stian, lokalbefolkningen og Grieg Seafood, som alle sørget for at vi fikk en større viten av stedet, historien til øyen og sildoljefabrikken, samt bruken til de ulike bygningene. De lot oss befare den forlatte

sildoljefabrikken, arrangerte et idemyldringsmøte med essensielle nøkkelpersoner i distriktet og fylket, samt satte oss i kontakt med kunnskapsrike folk i lokalbefolkningen.

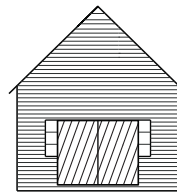
I løpet av de dagene vi tilbrakte på øyen fikk vi registrert og dokumentert landskapet, byggeskikken, materialbruken gjennom fotografi og skissering. En vesentlig stor del av tiden gikk til oppmåling av den eksisterende bebyggelsen på Stevelsholmen. I tillegg innhentet vi nyttig informasjon via intervjuer av lokalbefolkningen. Dette var grunnlaget for mye av kartleggingsanalysene våre.

Den gode kommunikasjonen og korrespondansen i ettertid av besøkene var også essensiell for arbeidet med diplomten. Ettersom Kvitsøy har 100 års jubileum ble vi invitert til å presentere masteroppgaven ved kommunestyremøte.

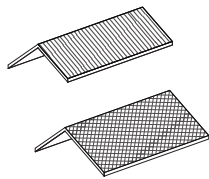

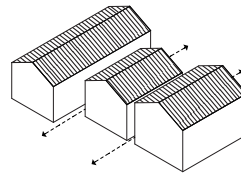
SJØHUS

SJØHUS

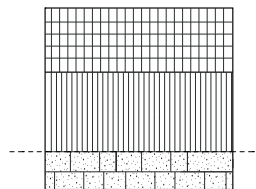
TAKFORM

GLØTT

PIGGSTEIN

SOKKEL